

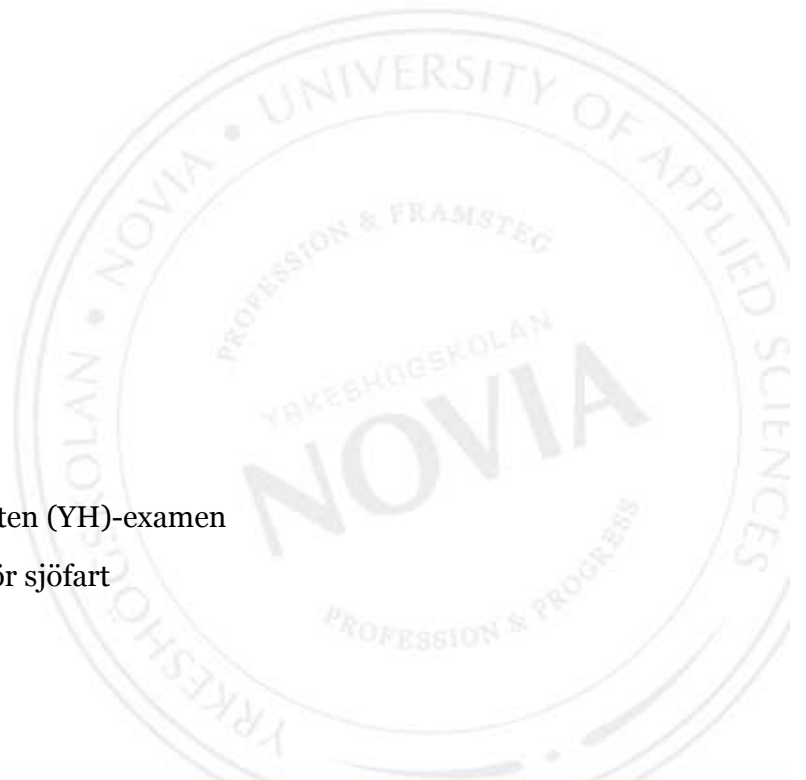

Nya studerande på utbildningsprogrammet för sjöfart 2011

**En undersökning om de nya sjöfartsstuderandes sociala
bakgrund, uppfattningar, informationskällor och faktorer
som inverkat på valet av utbildning**

Bernt Lindell

Examensarbete för Sjökapten (YH)-examen
Utbildningsprogrammet för sjöfart
Åbo ,2012

EXAMENSARBETE

Författare: Bernt Lindell

Utbildningsprogram och ort: Utbildningsprogrammet för sjöfart, Åbo

Inriktning/alternativ/Fördjupning: Sjökapten YH

Handledare: Esa Lapela

Titel: Nya studerande på utbildningsprogrammet för sjöfart 2011 – En undersökning om de nya sjöfartsstuderandes sociala bakgrund, uppfattningar, informationskällor och faktorer som inverkat på valet av utbildning

---

Datum 27.04.2012

Sidantal 30

Bilagor 1

Sammanfattning

Syftet med detta examensarbete är att ta reda på hurdan social bakgrund de nya studerande som inlett sina sjökaptensstudier hösten 2011 har, vilka uppfattningar om sjömansyrket de har och vilka informationskällor har de använt för att få information om sjöfartsbranschen. Undersökningen utfördes med en enkät.

Examensarbetet består av tre delar; först behandlas bakgrundsfaktorerna som ledde till utformandet av frågorna i undersökningen. I den andra delen beskrivs hur undersökningen gjordes och användes. Till sist analyseras och förklaras resultaten av undersökningen.

Undersökningen är avgränsad att endast gälla studerande som inlett sina sjökaptensstudier hösten 2011. Examensarbetet beskriver de nya studerandenas sociala bakgrund, deras uppfattning om sjömansyrket, vilka faktorer som inverkat på deras val av sjöfartsutbildning och vilka informationskällor har de använt för att få information om sjöfartsbranschen.

Detta examensarbete är beställt av Rederierna i Finland r.f., för att ge dem en uppfattning hur väl de nya studerandena känner till Seaventures.fi-webbportalen, samt varifrån nya studerandena är hemma.

Språk: Svenska

Nyckelord: studerande, utbildning, rekrytering, sjöman, uppfattning

---

Förvaras: Examensarbetet finns tillgängligt i webb biblioteket Theseus.fi och i Novias bibliotek.

BACHELOR'S THESIS

Author: Bernt Lindell

Degree Programme: Degree Programme in Maritime Studies, Turku

Specialization: Bachelor of Marine Technology

Supervisor: Esa Lapela

Title: New students on the Degree Programme in Maritime Studies 2011 – A study on new maritime students' social background, image, information sources and what factors influenced them when choosing their education

---

Date 27.04.2012

Number of pages 30

Appendices 1

Summary

The purpose of this thesis was to find out the social background of new maritime students. Furthermore this thesis enlightens what their perceptions of the seaman's profession are, what factors influenced their choice of education and what information sources they have used to get information about the maritime industry. The survey was done by making a questionnaire.

This thesis consists of 3 parts; first I explain the backgrounds that lead me to select the questions into the survey. Then I describe how the survey was made and used. Lastly I explain the results collected with the survey.

The survey was limited to only include the new students, who began their sea captain studies in autumn 2011. The thesis describes the social background of the new students, their perceptions of the seaman's profession, what factors influenced their choice of education and what information sources they have used to get information about the maritime industry.

This thesis was commissioned by the Finnish Shipowners' Association due to their interest in the notability of the seaventures.fi-web portal amongst the new students and from where they are.

Language: Swedish

Key words: student, education, recruitment, seaman, perception

---

Filed at: The examination work is available at the electronic library Theseus.fi and in the Novia library.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Målsättning	2
1.2	Problemformulering.....	2
1.3	Avgränsning.....	3
2	Bakgrund	3
2.1	Sjöfartens bild i Finland	4
2.2	Sjöfarts studerande i Finland	6
2.3	Högskolestuderandes sociala bakgrund i Finland	7
2.4	Seaventures.fi.....	8
2.5	Tidigare forskning.....	8
2.6	Metodval.....	9
3	Undersökningen.....	10
4	Resultat	12
4.1	Respondenternas sociala bakgrund.....	12
4.2	Respondenter med sjömän i släkten	15
4.3	Respondenternas bild av sjömansyrket.....	16
4.4	Faktorer som inverkade på respondenternas val av utbildning.....	17
4.5	Respondenternas informationskällor om sjöfartsbranschen.....	19
4.6	Respondenternas förväntningar av framtiden.....	21
4.7	Sammandrag av resultaten från undersökningen.....	24
5	Avslutning.....	26
	Källförteckning	29
	Enkäten	Bilaga 1

1 Inledning

Ombord på fartyg, då nya studerande påbörjar sin första praktikperiod, hör de ofta diskussion om de unga praktikanterna som ser sig själva bara några år från att vara sjökaptener. Huruvida detta är bara legend eller ett faktum som sker årligen på många fartyg är svårt att entydigt klar göra. Möjligtvis kan detta examensarbete belysa situationen något. En allmän uppfattning i dagens läge är att en stor del av de nya studerande vid sjöfartsskolorna inte är helt medvetna om hurdan är arbetsmiljön och karriärmöjligheterna inom sjöfartsbranschen. Då dessa unga studerande inte är fullt kunniga om sjöfartsbranschen, kan de basera sina uppfattningar om kaptenskarriären efter utexaminationen på olika hörsägen.

Det finns flera skäl till varför det är svårt att bilda en klar bild av yrket; bristen på tillförlitliga informationskällor, det överflöd av vilseledande information och de legender som cirkulerar bland sjöfarare och låtsas sjöfarare. Beställaren av detta examensarbete, Rederierna i Finland r.f., är intresserad av hur väl känner de nya studerande till Seaventures.fi-webbportalen. Som en del av detta examensarbete har jag tagit reda på vilka informationskällor de nya studerande har använt för att få information om sjömansyrket och sjöfartsbranschen.

På senare tid har jag försökt komma underfund med hurdan den allmänna uppfattningen om sjömansyrket är bland dem som söker sig till sjöfartsutbildningen. Sammanfaller det mer med verkligheten eller är det en romantiserad bild, som påverkats av populärkulturen och sjömanshistorier.

Relativt få studier har gjorts i Finland om sjöfarts studerande och deras kunskap och syn på yrket. Min undersökning i detta examensarbete fokuserar på de studerande som inlett sina studier hösten 2011 på utbildningsprogrammen för sjökaptener i Finland. Utgående från denna undersökning kan jag inte generalisera mina slutsatser att gälla alla sjöfartsstuderande, utan endast den grupp studerande som inledde sina sjökaptensstudier hösten 2011. Jag har stora förhoppningar om att denna undersökning görs årligen vilket kan leda till att mera långt dragna slutsatser och uppföljningsstudier kan göras. Vilket i sin tur kan leda till noggrannare slutsatser om nya sjöfartsstuderande kan göras.

Enkäten och största delen av teoridelen i detta examensarbete är framställt i samarbete med Nico Soukka. Soukka har fokuserat sin undersökning på de studerande som inledde sina studier hösten 2011 vid Maritime Management linjen vid Yrkeshögskolan Novia.

1.1 Målsättning

Målsättningen med detta examensarbete är att få reda på nya sjöfartsstuderandens sociala bakgrund och deras uppfattning av sjömansyrket, möjliga orsaker till varför de valt att studera till sjökaptan, varifrån de fått och varifrån de anser att det är bäst att få information om sjömansyrket. Med social bakgrund menar jag varifrån de är, vilken ålder de är, deras modersmål, deras föräldrars utbildning, med mera. Vidare målsättningar med examensarbetet är att ta reda på hur många av de nya studerande har sjömän i slakten och om det har påverkat de nya studerandes val av utbildning.

Ursprungliga iden var att undersökningen endast skulle utföras åt första årets sjöfarts studerande vid Yrkeshögskolan Novia, men på begäran av beställaren har jag utvidgat arbetet att behandla alla fyra sjöfartsläroanstalter, som ger sjökaptens utbildning på yrkeshögskolenivå. Även på beställarens önskan har jag frågat av nya studerandena om de känner till Seaventures.fi-webbportalen och om de möjligtvis har några förbättringsförslag till den.

1.2 Problemformulering

Centrala frågeställningar jag försöker redan ut i detta examensarbete är:

- Hurdan är de nya studerandenas sociala bakgrund? Ålder, hemkommun, skolbakgrund, socialbakgrund, m.m.. Hur många har sjömän i slakten?
- Hurdan bild har nya studeranden på sjömansyrket? Vad fick dem att välja sjöfarts utbildning? Varifrån har det fått information om sjömansyrket?
- Hurdana framtidsplaner har de nya studerande? Var tror de att de kommer att befinna sig om 15 och 20 år från att de inlett sina studier?
- Känner nya studeranden till seaventures.fi-portalen?

1.3 Avgränsning

Undersökningen avgränsades att gälla endast studeranden som inlett sina studier hösten 2011 på sjökaptensutbildningen på yrkeshögskolenivå i Yrkeshögskolan Novia i Åbo (hädanefter Novia), Satakunnan Ammattikorkeakoulu i Raumo (hädanefter SAMK), Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu i Kotka (hädanefter KyAMK) eller Högskolan på Åland. Studerande som inlett sina studier före hösten 2011 på sjökaptensutbildningen är uteslutna ur undersökningen, lika så är studerande, som inlett sina studier under eller före hösten 2011, till ingenjörer inom sjöfart och alla studerande på andra stadiets sjöfarts utbildning. Även studerande med vaktstyrmansexamen från andra stadiet, som blivit antagna via ungdoms- eller vuxenantagningen till utbildningsprogrammet för sjöfart, är avgränsade från undersökningen, fastän de inlett sina studier på sjökaptensutbildningen under hösten 2011.

Undersökningen avgränsades även vidare genom att den utfördes i ett så tidigt skede som möjligt av de nya studerandes studier, d.v.s. under första eller andra skolvecka. Jag anser det viktigt så att deras tankar och föreställningar inte hinner bli påverkade av äldre studerandes tankar om sjömansyrket eller för den delen deras åsikter om finska sjöfartens framtid.

2 Bakgrund

I detta kapitel behandlar jag sjöfarts studerandes grundutbildning sedan andra världskriget, finska högskolestuderandes socialbakgrund samt sjömansyrkets och sjöfartsbranschens bild i Finland. Sedan andra världskriget har den allmänna utbildningsnivån stigit i Finland, vilket syns även i studerande som sökt sig till sjöfartsutbildningen. (Rossi 1994, sid 319) Tidsperioden innefattar även betydliga förändringar på grundskolningens sida genom grundskolas reformen på 1970-talet, samt på sjöfartsutbildningen genom införandet av yrkeshögskolorna på 1990-talet. (Rossi 1994, sid 82; Anttila & Salmenhaara 2011, sid 26; personlig kommunikation med Karlsson P-O, 14.2.2012) För sjöfartsutbildningen innebar det att man gick från det tidigare skolningssystemet, där man stegvis gick vidare och utförde tre stycken olika examen turvis mellan skola och arbete ombord, till en sammanslagen examen på yrkeshögskolenivå. Befälsutbildningen indelades inte mera i styrmans- och kaptenslinjer, utan de sammanslogs till en sjökaptens YH-linje, som innehåller både studier

och praktik. (personlig kommunikation med Karlsson P-O, 14.2.2012) Allmänt kan man anta att svenskspråkiga söker sig oftare till sjöfartsutbildning, dels för att den svenskspråkiga befolkningen är bosatt längs med kusten, därifrån man traditionellt sökt sig till sjöfartssyrken. En annan orsak är att två av de fyra sjöfartsskolorna i Finland är svenskspråkiga. (Helminen & Aaltonen 2004, sid 7)

2.1 Sjöfartens bild i Finland

Ordet sjöman består av orden sjö och man och berättar i sig själv det väsentliga, en man som jobbar till sjöss. Ordets uppbyggnad är även lika på många språk och består av samma delar, till exempel finskans merimies (meri och mies), engelskans seaman (sea och man) och tyskans Seeman (See och man). Sjömannens arbetsbild där emot är varierande beroende på vilken typ av fartyg och trafikområde det är frågan om. Där till utgör de personer som juridiskt sett är sjömän, men som i självverket inte har något med sjöfart att göra, till exempel servicepersonal på passagerarfartyg, en egen kategori för sig. Det enda gemensamma dessa grupper har är deras flyttande arbetsplats. (Vartianen 1995, sid 27; Anttila & Salmenhaara 2011, sid 114)

Sjömansyrket har förändrats avsevärt sedan andra världskriget. Till en början ersattes de sista segelfartygen av ång- och motordrivna fartyg. På 1960- och 1970-talet började ro-ro fartygen och container fartygen bli allt vanligare. Utveckling ledde till förkortade hamntider och mera brådska i hamnarna, vilket innebar att det knappt fanns tid att gå i land. (Pietikäinen 1994, sid 208–209; Sipilä & Wirrankoski 1994, sid 313–315; Vartianen 1995, sid 24–25) På grund av den tekniska utvecklingen av fartyg har besättningarnas storlek minskat och arbetsuppgifter omorganiserats. Dagens fartyg, med hög nivå på teknik och automation, är planerade för mindre besättningar. Det innebär att av sjömän i dagens läge krävs hög yrkesskicklighet och ett omfattande tekniskt kunnande kombinerat med goda sociala egenskaper. De små besättningarna medför även mycket skiftesarbete som gör sjömansyrket fysiskt och psykiskt tungt. (Vartianen 1995, sid 24–25; Helminen & Aaltonen 2004, sid 22; Anttila & Salmenhaara 2011, sid 112, 114) Dock innebär den ökade automationen även underlättat arbetet ombord. (Helminen & Aaltonen 2004, sid 22)

Enligt de finska rederierna är sjöfartsbranschens bild i nuläget måttligt bra och bättre än i övriga Europa (Anttila & Salmenhaara 2011, sid 96, 101–102). Dock är Anttila

och Salmenhaara (2011, sid 105) är av den meningen att i nuläget är sjöfartsbranschens bild inte speciellt bra i Finland, bland annat på grund av utflaggningar på senaste år. Intressentgrupperna inom sjöfarten anser att branschen inte lockar nya studerande på grund av löneutvecklingen och arbetets karaktär och omständigheter, som till exempel långa perioder hemifrån. (Anttila & Salmenhaara 2011, sid 95)

Bilden av sjömansyrket och sjöfartsbranschen är varierande. Den romantiserade bilden av sjömannen har sitt ursprung i segelfartygstiden och den har till största delen skapats i land. I den romantiserade bilden av sjömannen och hans upptåg byts hans motgångar till äventyr och romantik, som sällan har något med verkligheten att göra. (Riimala 1995, sid 15; Vartianen 1995, sid 27) Denna romantiserade bild av sjömännena har levt bland det finska folket och även bland riksdagsledamöter, då vid åtminstone två tillfällen har det försökts att sjömännena borde betala en lustskatt för att de får resa så mycket utomlands genom sitt arbete. (Vartianen 1995, sid 33; Sylvänne 2011, sid 39) I dagens läge inverkar även populärkulturen på den romantiska bilden av sjömannen. Finska schlager låtar, som till exempel Juha Vainios *Albatrossi*, och moderna tv-serier från kryssningsfartyg, som till exempel Love Boat tv-serien, påverkar till en del den bild av sjömansyrket som studerande, som söker sig till sjöfartsutbildningen, har. (personlig kommunikation Uola K., 20.3.2012) Sjömansromantiska uppfattningar som längtan av frihet, drömmar, krävande arbete, utlandet och havet är enligt sjökaptan Tapani Salmenhaara och Uola (personlig kommunikation 20.3.2012) faktorer som får unga än idag att söka sig till sjömansyrket. (Joki, 2011)

SUC:ens rapport från 2005 anser att bästa informationskällor för unga om sjöfartsutbildningen och sjömansyrket är studiebesök till sjöfartsskolorna, besök av sakkunniga och internet. Internet lämpar sig speciellt bra som informationskälla för att den är oberoende av geografisk position, dock borde informationen på webbsidorna vara aktuell och uppdaterad. Informationen om sjöfartsutbildningen och sjömansyrket borde rikta sig till de potentiella nya studerande och till studiehandledare i högskolor och gymnasier. (Helminen & Aaltonen 2004, sid 20, 24; Kauppi, Suotmaa & Haikka 2005, sid 13, 15)

Alla fyra finska yrkeshögskolor, som erbjuder sjökaptensutbildning i Finland, marknadsför att sjökaptensstudierna tar 4,5 år. (Högskolan på Åland u.å.; Kymenlaakson ammattikorkeakoulu u.å ; Satakunnan Ammattikorkeakoulu u.å.; Yrkeshögskolan

Novia u.å.) Av skolorna är det endast Novia som informerar potentiella nya studerande att förutom sjökaptensexamen krävs även arbetserfarenhet, som styrman från fartyg i internationell trafik, för att få sjökaptensbehörighet. (Yrkeshögskolan Novia, u.å.) För de som inlett sina studier hösten 2011 tar det minst 10 år tills de får sin sjökaptensbehörighet. Av denna tid tar själva studierna ungefär fem år. (Anttila & Salmenhaara 2011, sid 99, 114) Utöver sjökaptensexamen och behörighetsbrev förväntas det i allmänhet arbetserfarenhet från däcksbefäls arbetsuppgifter före man blir anställd som befälhavare på ett fartyg i internationell trafik, vilket högst antagligen förlänger tiden innan de nya studerande får sitt första befälsjobb. Vissa undantag finns vad gäller kraven för att vara befälhavare, till exempel småtonnage fartyg i östersjötrafik där överstyrmansbehörighetsbrev och i lagstadga arbetserfarenhet räcker för att inneha befälsposten (Statsrådets förordning om fartygs bemanning och fartygspersonalens behörighet 1797/2009 § 8).

I dagens läge blir allt flera utexaminerade direkt i land på jobb i stället för sjötjänst ombord på fartyg (Anttila & Salmenhaara 2011, sid 99). Detta fenomen stöds av att en tredjedel av studerande vid sjöfartsyrkeshögskolorna säger sig bara pröva på sjöfarten och att de har som målsättning ett yrke i land (Anttila & Salmenhaara 2011, sid 106). Dock visar det sig att sjöfartsstuderanden är medvetna om att nordiska sjömän är högt uppskattade och att det finns en efterfrågan, speciellt av befäl, på den internationella marknaden (Anttila & Salmenhaara 2011, sid 102).

2.2 Sjöfarts studerande i Finland

I och med att den allmänna utbildningsnivån steg, ökade även med tiden andelen studerande med gymnasieexamen i sjöfartsskolorna. I sjöfartsskolorna på fastlandet har det funnits ett fåtal studerande med gymnasieexamen sedan mitten av 1940-talet. Andelen studerande med gymnasieexamen ökade kraftigt på 1960- och 1970-talet, till att i slutet av 1970-talet uppgå till 40 % av studerande i sjöfartsskolorna i Åbo och Raumo. I slutet av 1980-talet hade ungefär hälften av studerande i sjöfartsskolorna på fastlandet gymnasieexamen, som grundutbildning. (Rossi 1994, sid 319–322) Av första gruppen studerande, som inledde sina sjökaptensstudier på yrkeshögskolenivå i Åbo år 1996, hade 16 stycken gymnasieexamen (69,6 %) och 7 stycken andra stadets utbildning. (Åbo Navigationsinstitut 1997, sid 27)

Sedan mitten av 1940-talet till slutet av 1980-talet har fyra femtedelar av sjöfarts studerande kommit från sydvästra eller södra Finland. De viktigaste rekryteringsområdena för sjöfartsskolorna i Finland har varit Egentliga Finland, Satakunda (tillsammans en tredjedel av studerandena) samt Nyland (en tredjedel av studerandena). De fyra skolstäderna, Åbo, Raumo, Kotka och Mariehamn samt Helsingfors var de främsta hemorter för studerandena. Dessa städer stod för två femtedelar av studerandena. Sjöfartsskolan i Åbo fick över hälften av sina studerande från Egentliga Finland. Andra betydande rekryteringsområden för sjöfartsskolan i Åbo var Nyland (ca en tredjedel av studerandena) och Åland (ca en tionde del av studerandena). Sjöfartsskolorna i Raumo och Kotka hade motsvarande tendens som skolan i Åbo. Viktigaste rekryteringsområdet var det egna landskapet för båda skolorna. Överhälften av studeranden vid sjöfartsskolan i Raumo var från Satakunda, medan knappt hälften av studerandena vid sjöfartsskolan i Kotka var från Kymmenedalen. Bägge skolorna fick en femtedel av studerandena från Nyland. (Rossi 1994, sid 328–329) Av studerande som inledde sina sjökaptensstudier på yrkeshögskolenivå i Åbo år 1996 var nästan hälften från Egentliga Finland, en dryg sjättedel från Nyland och en åttandedel från övriga Finland. (Åbo Navigationsinstitut 1997, sid 27)

2.3 Högskolestuderandes sociala bakgrund i Finland

Medianen för åldern på finska högskolestuderande, då de inleder sina studier är 21 år, medan medeltalet på åldern är 23 år. Medeltalet är högre än medianen då den är känsligare för extremvärden, i detta fall äldre studerande. 65 % av yrkeshögskolestuderandena i Finland inleder sina studier i åldern 18 till 24 år. (Saarenmaa, Saari & Virtanen 2010, sid 17) På teknik och kommunikation, dit sjökaptensutbildningen hör, samt det naturvetenskapliga områdena vid de finska yrkeshögskolorna är 80 procent av studeranden män. I jämförelse kan nämnas att i överlag vid de finska högskolorna är 45 procent män och 55 procent kvinnor. (Saarenmaa, Saari & Virtanen 2010, sid 16–17)

Så gott som två tredjedelar av de finska studerandena vid yrkeshögskolorna i Finland har avlagt studentexamen, som sin senaste examen. Medan ungefär 30 % har avlagt yrkesinriktadexamina och tre procent har avlagt en högskoleexamen som sin senaste examen. (Saarenmaa, Saari & Virtanen 2010, sid 19). Av finska högskolestuderandens föräldrar är i allmänhet mödrarna en aning mer utbildade än fäderna. 23 % av yrkes-

högskolestuderandenas fäder har folk-, mellan- eller grundskola bakgrund, medan 15 % av mödrarna har motsvarande utbildningsbakgrund. Andra stadiets utbildning har 46 % av fäderna och 54 % av mödrarna. Högskoleexamen eller högre har en fjärdedel av fäderna och drygt en fjärdedel av mödrarna. (Saarenmaa, Saari & Virtanen 2010, sid 25–26)

Föräldrarnas utbildning och yrke inverkar till en del barnens val av utbildning. Inverkan är dock mindre än i flera andra europeiska länder (Saarenmaa, Saari & Virtanen 2010, sid 24). Större inverkan på de potentiella nya studerandenas val av högskola och utbildning har familj och vänners uppfattningar om högskolorna. Dock inverkar även högskolornas bild och rykte något på potentiella nya studerades val av utbildning och högskola. Där till inverkar familj och vänners stöd att den nya studerande vågar söka till en annan ort för utbildning. (Tuominen 2011, sid 99)

2.4 Seaventures.fi

Rederierna i Finland r.f. upprätthåller en webbportal, www.seaventures.fi, som lanserades år 2009. Seaventures.fi är en rekryterings och utbildningsportal riktad åt unga, där de kan söka information om sjöfartsbranschen och de olika yrken som finns på branschen. Webbportalen innehåller även information om utbildningen inom sjöfartsbranschen, så som direkta länkar till sjöfartsläroanstalterna i Finland. (Anttila & Salmenhaara 2011, sid 85; Suomen Varustamot ry u.å.)

2.5 Tidigare forskning

Omfattande undersökningar om sjömannen och hans arbetsbild är få till sitt antal. Dock finns det en del undersökningar och forskningar som har med sjöfartsutbildning, studerandes sociala bakgrund och hurdan/var hitta information om sjöfartsbranschen. Nedan har jag listat några av de väsentligaste jag använt i detta examensarbete.

Leena Rossis *Koulun kautta merille* (1994) är en undersökning om sjöfartsskolningen i Finland från 1813 till 1988. Undersökningen är mycket omfattande och innehåller bland annat timfördelningar i ämnen, studerandens sociala bakgrunder, med mera.

Från detta verk har jag koncentrerat mig på sjöfarts studerandes bakgrund mellan åren 1944 och 1988.

Sjöfartsbranschens utbildnings- och forskningscentral (SUC) utförde hösten 2003 en undersökning om studiehandledarnas, utbildningsrådgivarnas och 9-klassisternas uppfattningar och informationsbehov om sjöfartsbranschen (Helminen & Aaltonen 2004, sid 5–6). Undersökningen var en del av projektet *Merenkulkualan imago ja opiskelijarekrytoinin kehittäminen*. Från denna undersökning har jag koncentrerat mig på vilka informationskällor nya studerande använt sig av för att få information om sjöfartsbranschen.

Opiskelijatutkimus 2010 *Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo ja opiskelu* -rapporten behandlar faktorer som påverkar finska högskolestuderandes uppehålle och studier. Undersökningen är en del av det sameuropeiska undersökningsprojektet Eurostudent IV. Eurostudent IV jämför studerandenas sociala och ekonomiska ställning i 26 europeiska länder. I undersökningen deltog ca 4000 högskolestuderande i Finland och den genomfördes hösten 2009 i form av en webbenkät. (Saarenmaa, Saari & Virtanen 2010, sid 5, 11)

Där till finns en del nämnvärda avhandlingar och examensarbeten som till en del berör vår undersökning. Katja Nurmios maistersavhandling, *Merimiehen Blues - Merimieselämän muutokset 1950-luvun lopulta vuoteen 2004*, från Humanistiska fakulteten vid Åbo Universitet. Avhandlingen behandlar hur sjömannens arbetsbild förändrats sedan slutet av 1950-talet till början av 2000-talet. Jari Tarpilas examensarbete, *Käsitykset merimiesammattista*, från utbildningsprogrammet för sjökapten vid Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu är en undersökning om studerandes uppfattningar om sjömansyrket. Paula Lehto försöker i sitt examensarbete, *Merimiesromantikan purku*, från utbildningsprogrammet för kommunikation från Lahden Ammattikorkeakoulu, avveckla den rådande sjömans romantiska bild i samhället.

2.6 Metodval

Populationen för denna undersökning är de nya studerade, som inlett sina sjökaptenstudier hösten 2011. Nationellt sett är sjöfartsstuderandenas mängd liten (Anttila & Salmenhaara 2011, sid 118). Därav går det att anta att populationen för denna undersökning är liten, under 100 stycken. För undersökningen i detta examensarbete

har jag valt att genomföra en totalundersökning, för att så bra som möjligt kartlägga de nya studerandena. Totalundersökning innebär att alla individer i populationen tilldelas enkäten. Andra alternativet skulle ha varit att göra en urvalsundersökning, där jag skulle ha gjort ett urval ur populationen. Urvalet skulle då ha representerat populationen, men då populationen i denna undersökning är liten är det möjligt och ändamålsenligare att göra en totalundersökning. (Körner & Wahlgren 2002, sid 28-30)

För undersökningen använder jag en enkät där jag kombinerat flervalsfrågor och öppna frågor. I flervalsfrågorna har jag använt en Likertskala från ett (1) till fem (5). Där ettan (1) stått för mycket dåligt, knappast, högst osannolikt, medan femman (5) stått för mycket goda, högst sannolikt. Flervalsfrågorna valde jag för att göra en statistiks jämförelse av respondenternas svar. Svaren från flervalsfrågorna analyserar jag genom statistiska nyckeltal. Öppna frågorna har jag valt på grund av att i så liten mån som möjligt leda respondenterna i deras svar och för att få djupare insikt i respondenternas val av sjöfartskolning och föreställningar om sjömansyrket. Svaren från de öppna frågorna analyserar jag genom kvalitativ innehållsanalys. Frågorna i enkäten är uppbyggda på egna uppfattningar och på teorikällor, som möjliggör jämföring av deras resultat med denna undersökningens resultat. Teorikällorna jag använt i detta arbete utgörs mest av olika formers forskningar och undersökningar.

3 Undersökningen

Enkäten, som användes i denna undersökning, bestod av 24 frågor och den gjordes på svenska, finska och engelska (se bilaga 1). Enkätens två sista frågor är utarbetade tillsammans beställaren av examensarbetet. Enkäten finns på alla tre språk som en bilaga i slutet. Frågorna berör utbildnings- och rekryteringsportalen Seaventures.fi. Frågeformuläret testades med Vaktstyrman 1 klassen vid Axell i augusti 2011, varefter den reviderades en aning. Några av frågorna gjordes utförligare så att respondenterna bättre skulle förstå dem och utförligare svar skulle uppnås.

Tabell 1 *Antalet respondenter och svarsprocenten per skola*

	Respondenter	Svarsprocent
Novia	19	100,0 %
Åland	0	0,0 %
SAMK	24	88,9 %
KyAMK	8	32,0 %
Total	51	54,3 %
Fast landet	51	71,8 %

Frågeformuläret delades ut i Novia åt hela klassen under ett övervakat tillfälle i slutet av augusti 2011. I Novia svarade alla 19 stycken nya studerande på enkäten och med andra ord var svarsprocenten 100 (se tabell 1). I KyAMK utfördes undersökningen genom att frågeformuläret fördes till skolan och söktes nästa dag. Av 25 nya studerande svarade nio stycken på frågeformuläret, vilket innebär en svarsprocent på 32 %. Frågeformuläret skickades per e-post till både SAMK och högskolan på Åland. Från SAMK svarade 24 stycken av 27 nya studerande och från Högskolan på Åland svarade noll stycken av 23 nya studerande. Svarsprocenten i SAMK var 88,9 % och Högskolan på Åland noll (0) %. I hela Finland började 94 stycken studerande sina studier på sjökaptenslinjen i höst. Av 94 stycken studeranden svarade 51 stycken på frågeformuläret, vilket ger en svarsprocent på 54,3 % i hela Finland. Räkna man bort de nya studeranden från Åland, blir svarsprocenten för sjöfartsskolorna på fastlandet 71,8 %. Svarsprocenten för skolorna på fastlandet anser jag vara mycket hög då undersökningen bygger på frivillighet och endast svarstillfället vid Novia övervakades av mig personligen.

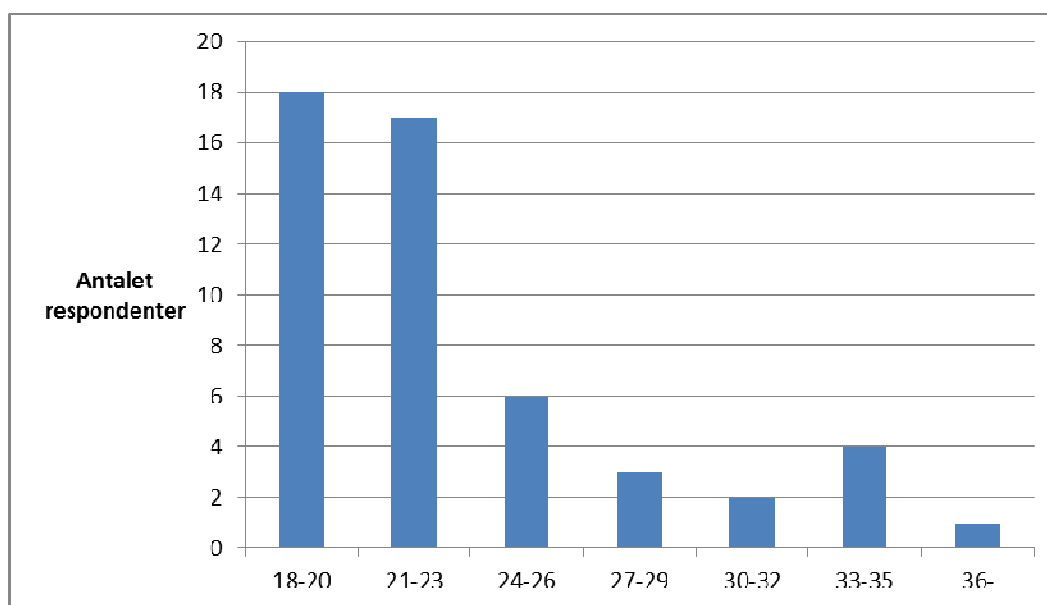
Respondenternas garanterades anonymitet och att enkät svaren analyserades anonymt och konfidentiellt. Enkäterna kommer att sparas för möjliga fortsatta undersökningar. Respondenternas kontaktuppgifter samlades in endast för eventuella fortsatta undersökningar och de förvaras skilt från enkäterna.

4 Resultat

I detta kapitel behandlar jag resultaten från enkäten. Jag analyserar respondenternas svar genom att använda statistiska nyckeltal, till exempel medeltal, och kvalitativ innehållsanalys. Kapitlet är uppbyggt i samma ordningsföljd som frågställningarna i kapitel 1.2 problemformulering. Resultaten från enkäterna jämför jag även med möjlig statistik från teoridelen.

4.1 Respondenternas sociala bakgrund

Alla respondenter var finska medborgare och 36 stycken (70,6 %) av respondenterna hade finska som modersmål. 14 stycken (27,5 %) av respondenterna hade svenska som modersmål och en respondent hade ett modersmål annat än finska eller svenska. Även om uppgifterna om de nya studerandena på Åland saknas, är andelen svenskspråkiga bland respondenterna är högre än andelen svenskspråkiga i Finland. (Statistikcentralen 2012) Detta tyder på att antagandet om att de svenskspråkiga söker sig oftare till sjöfartsutbildningen verkar stämma.

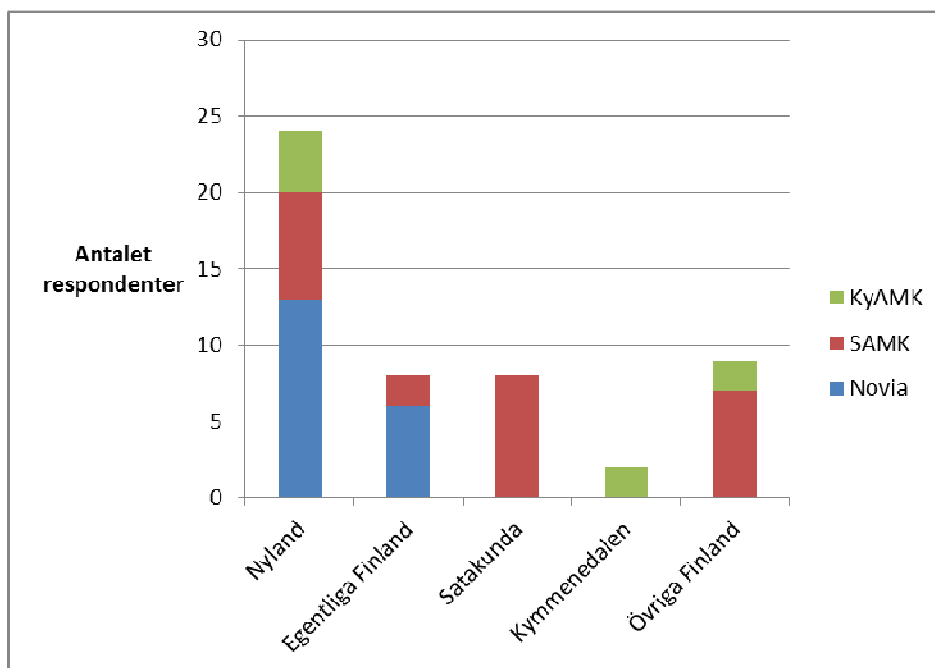
Figur 1 Antalet respondenter per åldersgrupper

Medelåldern för respondenterna var 23 år, jämfört med deras medianålder på 21 år. Den stora skillnaden mellan medel- och medianåldern förklaras av att 6 stycken av respondenterna var över 30 år. Dessa 6 stycken extremvärden lyfter medelåldern,

medan deras inverkan på medianåldern är mycket mindre. Den yngsta respondenten var 18 år gammal medan den äldsta respondenten var 36 år gammal. Som figur 1 visar var åldersgrupperna 18 till 20 år och 21 till 23 år det klart största grupperna med 18 stycken respektive 17 stycken respondenter. Respondenternas median- och medelålder är lika som median- och medelåldern för högskolestuderande i Finland, då de inleder sina studier. Andelen 18 till 24 åringar utgör 72,5 % av respondenterna, vilket är en aning mer än den motsvarande åldersgruppens andel (65 %) av yrkes-högskolestuderandena.

Könsfördelningen bland respondenterna var följande: 45 stycken män (88 %) och 6 stycken kvinnor (12 %). Av de kvinnliga respondenterna hörde två tredjedelar till åldersgruppen 18 till 20 år. Könsfördelningen bland respondenterna är mycket likt den könsfördelning som råder bland finska högskolestuderande på teknik och kommunikation samt det naturvetenskapliga områdena.

Figur 2 Antalet respondenter per skola per landskap

Respondenterna var hemma från totalt 23 olika kommuner eller städer i Finland, allt från Hangö till Utsjoki. Som figur 2 visar var 40 stycken (78,4 %) av respondenterna var hemma från Nyland, Egentliga Finland eller Satakunda. Av respondenternas hemkommuner var endast Helsingfors och Esbo representerade i alla tre läroanstalter. Fem stycken städer stod för 58,8 % av respondenterna. De största städerna var Raumo (7 stycken respondenter), Esbo (6 stycken), Helsingfors (6 stycken), Åbo (6

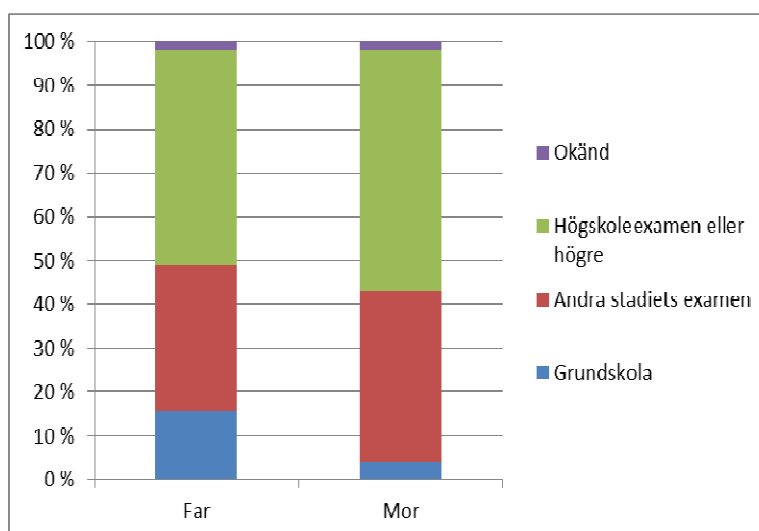
stycken) och Raseborg (5 stycken). Tydligt är att studerande från Svenskfinland och skärgården söker sig till Novia, medan studerande från Kymmenedalen och östra Nyland väljer KyAMK. SAMK får en betydlig del av sina studerande från Satakunda. Studerande från norra och mellersta Finland söker sig enligt denna undersökning främsta till SAMK. Generellt sett är än i dagens läge sydvästra och södra Finland de viktigaste rekryteringsområden för läroanstalterna.

Tabell 2 Respondenternas grundutbildning

Grundutbildning	Respondenter	Andel i %
Studentexamen	39	76,5 %
Yrkesinriktadexamina	6	11,8 %
Gymnasie och yrkeskola	1	2,0 %
Högskoleexamen	5	9,8 %

Som tabellen 2 visar hade nästan 77 % (39 stycken) av respondenterna studentexamen, som sin grundutbildning. Något över 10 % av respondenterna hade yrkesinriktadexamina som sin grundutbildning, medan så gott som 10 % hade högskoleexamen innan de inledde sina studier på sjökaptensexamen. En av respondenterna hade både gymnasie- och yrkeskolaexamen. Respondenterna grundutbildning skiljer sig något från de finska yrkeshögskolestuderandenas grundutbildning. Andelen respondenter med studentexamen är lite över 10 procentenheter högre än motsvarande andelen bland yrkeshögskolestuderande, medan andelen respondenter med yrkesinriktadexamina är nästa 20 procentenheter mindre än motsvarande andelen bland yrkeshögskolestuderande. Den betydligt mindre andelen respondenter med yrkesinriktadexamina förklaras till en del av det att studerade med vaktstyrmans utbildning från andra stadiet är avgränsade ur denna undersökning.

Respondenternas föräldrar är till största delen högt utbildade och mödrarna är en aning mera utbildade än fäderna. Från figur 3 ser man att 49 % av respondenternas fäder och 55 % av respondenternas mödrar har högskole- eller högre examen. 40 % av mödrarna har andra stadiets utbildning, medan 33 % av fäderna hade motsvarande utbildning. Något över 15 % av fäderna hade endast gått grundskolan och motsvarande tal för mödrarna var nere på två procent. Tendensen är likadan, som med finska yrkeshögskolestuderandes föräldrar, där mödrar en aning mer utbildade än fäderna.

Figur 3 Respondenternas föräldrars utbildning

4.2 Respondenter med sjömän i släkten

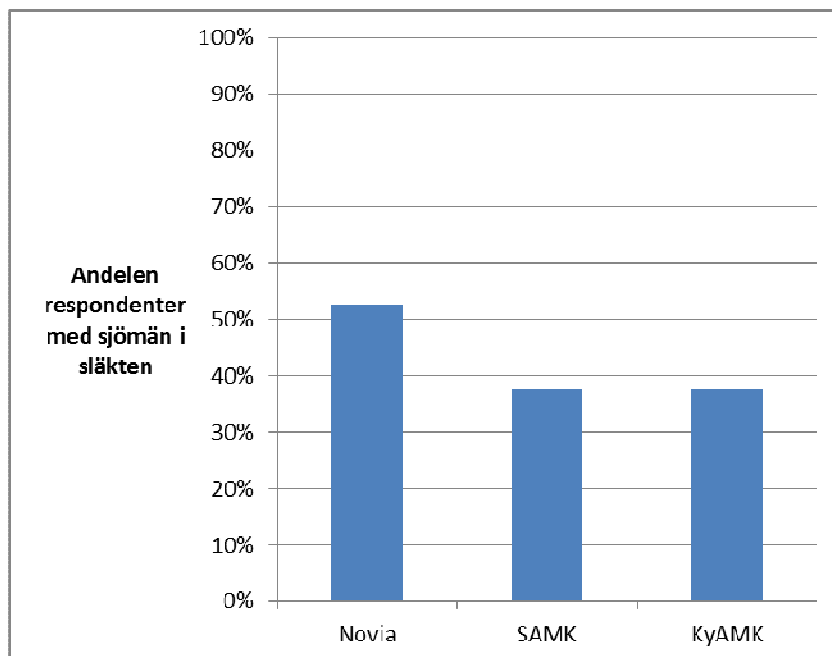
Nästan hälften (22 stycken) av respondenterna hade sjömän i sin släkt. Flera av dessa respondenter meddelade att de hade flera sjömän i släkten. Sjömän varierade från nära släktingar, som far, bror, etc. till mera avlägsna släktingar som till exempel farfars bror och pysslingar (se tabell 3). Som man ser i figur 4 hade 53 % (10 stycken) av respondenterna i Novia som män i sin släkt, medan 38 % av respondenterna från både Samk (9 stycken) och KyAmk (3 stycken) hade sjömän i sin släkt.

Tabell 3 Respondenternas släktförhållande till sjömännen i deras släkt

Släktförhållande	Novia	SAMK	KyAMK	Totalt
Far	2	2	1	5
Bror	0	1	0	1
Farfar eller morfar	7	2	0	9
Kusin	2	2	0	4
Farbror eller morbror	2	0	1	3
Avlägsna släktingar	5	9	1	15

Märkbart är att hälften (7 stycken) av de svenskspråkiga respondenterna hade sjömän i släkten. Majoriteten (18 stycken) av respondenterna, med sjömän i släkten, var hemma från antingen kusten eller skärgården. Detta stöder antagandet om att invånare från kusten traditionellt söker sig till sjöfartsyrken. Över 50 % av respondenterna från Raumo (4 stycken av 7 respondenter), Raseborg (3 av 5) respektive Åbo (3 av 6) hade sjömän i sin släkt. Av de respondenter, som har sitt hemman utanför de vik-

tigaste rekryteringsområdena för alla tre läroanstalter, hade 3 stycken av 9 stycken respondenter sjömän i släkten.

Figur 4 Andelen respondenter i procent med sjömän i släkten per yrkes-högskola

4.3 Respondenternas bild av sjömansyrket

Följande citat innefattar det mest uppkommande svaren respondenterna hade på frågan "Beskriv kort vad ordet sjöman innebär för dig?":

"Kovaa, raskasta työtä, mutta maisemat vaihtuu ja merillä saa olla."

Respondent E12

För 16 stycken respondenter innebar ordet sjöman, en man som jobbar på sjön. 13 stycken respondenter var av den åsikten att sjömansyrket är krävande och tungt, några av respondenterna specificerade även att yrket är tungt både fysiskt och psykiskt.

"Vaativa, raskas (henkinen, fyysinen). Hyvin mielenkiintoinen"

Respondent E11

11 respondenter ansåg att sjömansyrket är mångsidigt, där i bland ansvarsfullt och internationellt. Romantiserad eller till en del romantiserad bild av sjömannen hade

nio respondenter. Det framkom igenom antaganden om att de kommer att se världen eller som i citatet nedan där en respondent ansåg att sjömannen har en kvinna väntande i varje hamn.

”Rankka, paljon maailmaa näkevä, lopussa palkitseva. Unohtamatta joka satamassa odottavaa naista.”

Respondent E2

Andra associationer till ordet sjöman, som uppkom fåtaligt bland respondenterna var att yrket är uppskattat, praktiskt, spännande, mansdominerat och avvikande från den stora massan. Där till innebar yrket långa tider borta hemifrån och i gengäld långa ledigheter för några.

4.4 Faktorer som inverkade på respondenternas val av utbildning

De klart största orsakerna till varför respondenterna valt sjöfartsutbildningen var att sjöfartsbranschen är en mycket intressant bransch och deras intresse till att vara ute på sjön. Andra orsaker som respondenterna nämner är bland annat bra arbetsutsikter, lönen, nivån på utbildningen, drömyrke och inget annat intresserade. Även en bråkdel av respondenterna nämner romantiska orsaker som grund för valet av utbildningen. Det rör sig om orsaker, som äventyrlust, sjömanslivet och möjlighet att se världen.

”Halusin nähä ja kokea merimiehen elämää.”

Respondent E17

”Runsaasti vapaata, näkee eri paikkoja, hyvä palkka.”

Respondent E7

”Saa matkustella, pitkät lomat, pidän merestä.”

Respondent E24

På djupare ingång i vilka faktorer som inverkat på respondenternas val av sjöfartsutbildning och sjömansyrket, framkommer det ur respondenternas svar att, förutom intresse för havet, är lönen, arbetsrotationen och yrkets mångsidighet konkreta faktorer som inverkat på deras val av yrke och utbildning. Arbetsrotationen nämns i två olika syften, dels innebär den långa ledigheter och dels att när man är på jobb, så är

man på jobb och då är ledig är man ledig och man behöver inte ta jobbet hem. Sjömansyrkets mångsidighet anses ligga i att det är praktiskt, utmanande, ansvarsfullt och internationellt.

"Haluan ammatin mikä on käytännönläheistä. Haastavaa ja vastuullista työtä."

Respondent E9

Störst delen av respondenterna ansåg att de inte inverkats av sin familj, sina släktingar eller sina vänner när de valt sin utbildning. Dock var 14 stycken av respondenterna av den meningen att familj, släktingar och vänner inverkade i någon form deras val av utbildning. Flesta av dessa respondenter hade fått sin inverkan av familj, släktingar eller vänner med sjömansbakgrund.

"Jo, pappa inverkade nog. Han har berättat alla minnen och vad han har varit med om på sjön."

Respondent B16

"Min bästa vän är vaktstyrman och rekommenderade varmt sjömanslivet."

Respondent B12

Andra sätt av inverkan var till exempel semestervanor och fritidssysslor:

"Ja, haft lande i Åboskärgrård och far har alltid haft båtar."

Respondent B4

Föräldrarna hade även inverkat valen genom finansiellt stöd:

"Ja, de gav pengar att jag kunde utföra ögonoperation, som krävs för att jag skall kunna jobba på sjön."

Respondent B22

9 stycken respondenters val hade inte direkt inverkats av sin familj, släktingar eller vänner, men de hade dock fått stöd eller uppmuntran i sitt val av utbildning

"Vanhemmat kannustivat tekemän sellaista työtä/opiskelemaan alaa, mikä tuntuu mieleiseltä"

Respondent F7

4.5 Respondenternas informationskällor om sjöfartsbranschen

De mest betydande informationskällorna som respondenterna använt gällande information om sjömansyrket, var internet och släkt, vänner och bekanta med sjömansbakgrund. 30 stycken (58,8 %) av respondenterna meddelade/menade att släkt, vänner och bekanta med sjömansbakgrund har varit en av deras viktigaste informations källor. Motsvarande tal för internet var 26 stycken (50,9 %) respondenter.

”Serkkuni on kertonut paljon merimiehentyöstä sekä otin myös itse selvää mm netin kautta.”

Respondent B13

Andra källor av information var studiehandledaren, militärtjänsten i antingen flottan eller som båtförare samt olika medier (TV, radio, tidningar och böcker), vilka alla nämndes av 8 stycken (15,6 %) respondenter var. Källor som färre än 5 respondenter nämnde var studiebesök och informationstillfällen vid läroanstalterna (4 stycken), broschyrer och hobbyn, bägge nämndes av 2 stycken och en respondent nämnde studiemässan, som en källa.

Respondenterna ansåg att bästa källor för information om sjömansyrket vore internet, från sjömän eller lärare och äldre studerande vid läroanstalter. 21 stycken (41,1 %) av respondenterna var av den meningen att sjömän, lärare och äldre studerande vore bra källor för information om sjömansyrket. Av dessa 21 stycken respondenter, nämnde 4 stycken lärarna och äldre studeranden. 18 stycken (35,2 %) respondenter ansåg att internet eller sjöfartsskolornas hemsidor skulle vara användbara källor, då man söker information om sjömansyrket.

”Uskoisin että internet on ihan hyvä tietolähde. Myös ammatissa toimivien näkemykset ja tiedot olisivat hyvä tietolähde.”

Respondent F7

Andra alternativ av informationskällor som framkom i undersökningen var litteratur och tidningar och studiebesök till sjöfartsläroanstalter samt informationstillfällen arrangerade av dem. Bägge av dessa alternativ nämnde 11 stycken (21,5 %) av respondenterna.

”Genom att någon kommer och berättar om sjömansyrket till skolorna. Kanske prata enskilt med de intresserade eleverna.”

Respondent B22

Vidare nämndes även studiehandledning i grundskola, gymnasiet och andra stadiet respektive arbete och praktik ombord på fartyg av 7 stycken (13,7 %) respondenter var. Konkret förslag på innovativt tänkande var av en respondent föreslog en webbsida, där sjömän kunde skriva bloggar, i vilka de skulle beskriva sitt vardagliga liv ombord.

”Säkert nog via internet på någon sida som också kaptener och dylikt kan fast ha blogg som beskriver sitt vardagliga liv.”

Respondent B7

Bland svaren till var det skulle vara bäst att få information om sjömansyrket, hade även en respondent nästan ordagrant beskrivit en webbportal exakt likt Seaventures.fi.

”Kunde vara på sin plats med en internet-sida. Skulle ha info om hur man söker, praktiska frågor, var söka jobb, hurdant sjömanslivet är, etc.”

Respondent B15

Ungefär en tiondedel av respondenterna kände till Seaventures.fi-webbportalen. Flesta (4 stycken) av respondenterna som kände till webbportalen var från SAMK och en respondent var från KyAMK. Ingen av respondenterna från Novia kände till webbportalen. En av respondenterna framförde följande förbättrings förslag till webbportalen:

”Enemmän tietoa alasta ja sen tulevaisuuden näkymistä. Ylipäätän enemmän tietoa, portaali ei ole vertailukelpoinen muiden alojen vastaavien kanssa.”

Respondent E11

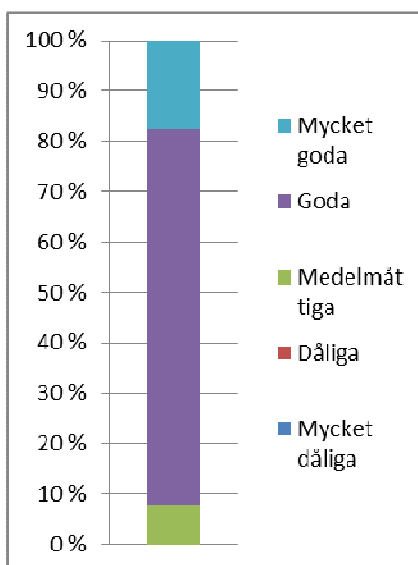
Tydligt är att internet och sjömän är viktiga informationskällor om yrket. Respondenterna anser att sjömännen borde användas mera av skolorna i rekrytering och informering om utbildningen. Sjömännen kan vara i arbetslivet, pensionerade eller studerande med erfarenhet från yrket. Av internet önskade respondenterna en webbsida med information om yrket, utbildningen, arbetsmöjligheter inom branschen, fram-

tidsutsikter, med mera. Av någon orsak känner inte de nya studerande till Seaventures.fi-webbportalen, som likt den webbsida respondenterna beskrev att saknades. De få som kände till den, var allmänt av den åsikten att Seaventures.fi-webbportalen kunde förbättras genom att innehålla mera information om sjöfartsbranschen och sjömansyrket. Även läroanstalternas webbsidor kunde innehålla information om yrket, inte enbart om utbildningen.

4.6 Respondenternas förväntningar av framtiden

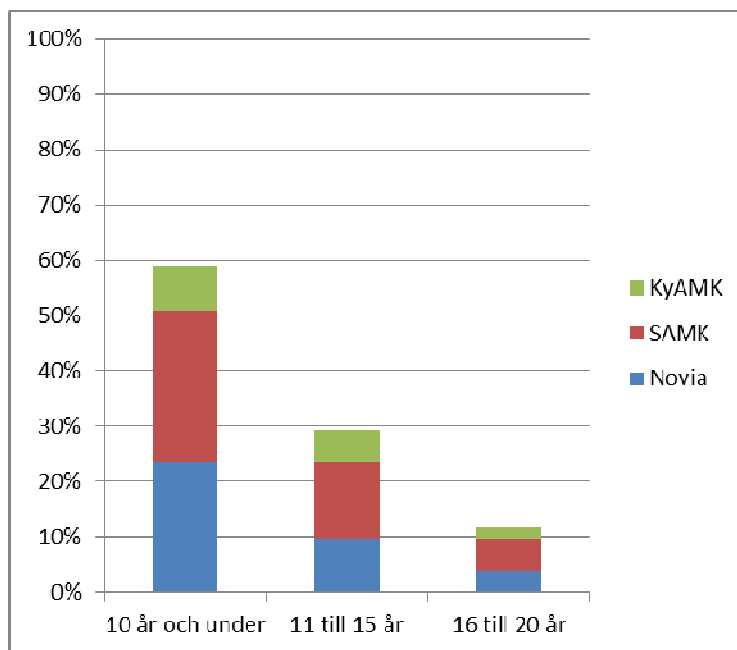
Majoriteten av respondenterna värderar sina arbetsutsikter som goda eller mycket goda efter sin utexamination. Som figur 5 visar ansåg 38 stycken (74,5 %) av respondenterna att arbetsutsikterna var goda.

Figur 5 Respondenternas utvärdering av sina arbetsutsikter efter utexamination

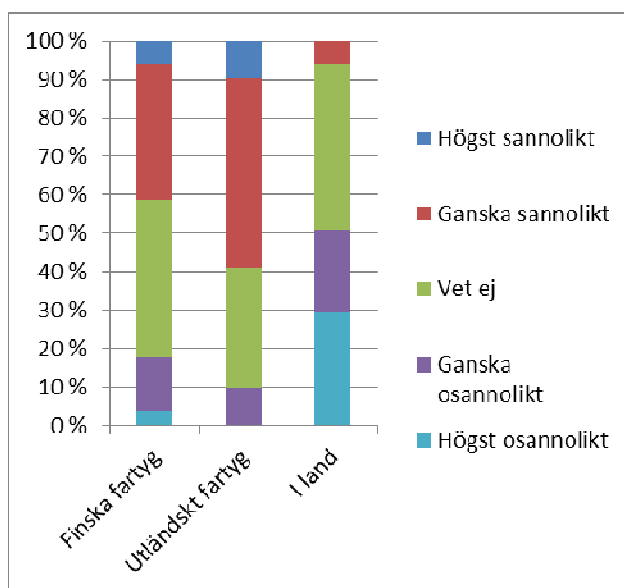
Av respondenterna frågades i enkäten hur många år det tar dem från att de inlett sina studier tills de får sitt första kaptensjobb. Medianen bland respondenternas svar var 10 år, medan medeltalet var 11,6 år. Kortaste uppskattningen var 6 år, medan 20 år var den längsta. Majoriteten, 30 stycken (58,8 %), av respondenterna uppskattade att de får sitt första kaptensjobb inom tio år från att de inlett sina studier (se figur 6). Ungefär tre tiondedelar av respondenterna uppskattade att de får sitt första kaptensjobb mellan 11 till 15 år från att de inlett sina studier, medan en dryg tiondedel av respondenterna uppskattade att det kommer att gå 16 till 20 år innan de får sitt

första kaptensjobb. Mellan respondenterna från Novia, SAMK eller KyAMK fanns inga stora skillnader i deras utvärderingar om när de får sitt första kaptensjobb.

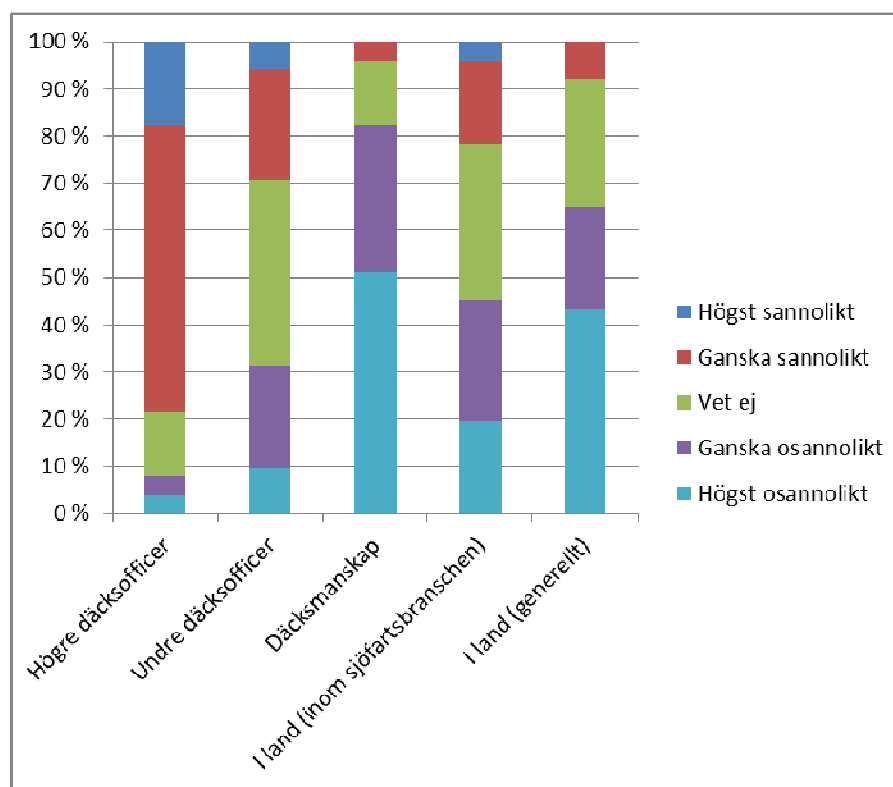
Figur 7 Respondenternas utvärdering om hur många år det tar dem att få sitt första kaptensjobb från att de inlett sina studier

En klar majoritet (42 stycken) av respondenterna var av den meningen att om 15 år kommer de att högst sannolikt jobba fortsättningsvis till sjöss. En respondent ansågs sig om 15 år definitivt jobba i land, medan 3 stycken respondenter kunde se sig själva jobba i land. 5 stycken respondenter var av den meningen att de inte har någon aning om vad de kommer att göra om 15 år.

Figur 6 Respondenternas syn på var de kommer att befinna sig i arbete om 20 år

Ännu om 20 år från denna dag var respondenterna av den meningen att de ganska sannolikt eller högst sannolikt arbetar till sjöss antingen på ett finskt fartyg eller på ett utländskt fartyg. Figur 7 visar att om 20 år ansåg 21 stycken (41,2 %) av respondenter att de ganska sannolikt eller högst sannolikt arbetar på ett finskt fartyg. Andelen respondenter som ansåg att de om 20 år kommer att arbeta på ett utländskt fartyg var högre, 29 stycken (56,8 %) av respondenterna. Nästan hälften av respondenterna var av den meningen att de högst osannolikt eller ganska osannolikt kommer att jobba i land om 20 år. I alla tre kategorier var dock andelen respondenter, som var ovissa om sina framtidsplaner, omkring en tredje del.

Figur 8 Respondenternas syn på i vilken position de kommer att arbeta om 20 år

Som figur 8 visar var 40 stycken (78,4 %) av respondenterna av den meningen att de om 20 år arbetar högst sannolikt eller ganska sannolikt som högre däcksofficer. Angående lägre däcksofficer fanns det en spridning bland respondenterna, 15 stycken (29,4 %) såg sig själva högst sannolikt eller ganska sannolikt som lägre däcksofficer, medan 12 stycken (23,5 %) var av den meningen att de högst osannolikt eller ganska osannolikt såg sig själva som lägre däcksofficerare. Över hälften av respondenterna ansåg att de högst osannolikt eller ganska osannolikt kommer om 20 år att arbeta

som däcksmanskap. 23 stycken (45,1 %) av respondenterna var av den meningen att de högst osannolikt eller ganska osannolikt kommer att arbeta i land inom sjöfartsbranschen, medan 11 stycken (21,5 %) var av den motsatta åsikten. Majoriteten av respondenterna ansåg att de högst osannolikt eller ganska osannolikt kommer att arbeta i land överlag. Omkring tre tiondedelar av respondenterna var ovissa om de tänkte sig jobba inom sjöfartsbranschen eller generellt i land om 20 år.

4.7 Sammandrag av resultaten från undersökningen

Totalt svarade 51 stycken studerande, som inlett sina sjökaptensstudier hösten 2011, på enkäten. Alla respondenter var finska medborgare och majoriteten hade finska som modersmål. Den yngsta respondenten var 18 år gammal, medan den äldsta respondenten var 36 år gammal. Nästan tre fjärdedelar av respondenterna var mellan 18 och 24 år gamla. Medianåldern av respondenterna var 21 år. En klar majoritet av respondenterna var män. Respondenterna hade främst studentexamen som sin grundutbildning. Respondenternas föräldrar är till största delen högt utbildade och mödrarna är en aning mera utbildade än fäderna. Omkring hälften av respondenternas föräldrar hade högskole- eller högre examen, vilket är en betydligt större andel än bland finska högskolestuderande i allmänhet.

Respondenterna var hemma från totalt 23 olika kommuner eller städer i Finland, allt från Hangö till Utsjoki. Närmare åtta tiondedelar av respondenterna var från Nyland, Egentliga Finland eller Satakunda. Över hälften av respondenterna var hemma från fem städer. Novias viktigaste rekryteringsområden är sydvästra Finland, medan SAMK:s viktigaste rekryteringsområde är Satakunda. KyAMK:s viktigaste rekryteringsområden är östra Nyland och Kymmenedalen.

Nästan hälften av respondenterna hade sjömän i sin släkt, av dem var största delen från antingen kusten eller skärgården. Märkbart var att hälften av de svenskspråkiga respondenterna hade sjömän i sin släkt.

Respondenterna ansåg att sjömansyrket vara att arbeta ute till sjöss. Arbetets karaktär beskrev de som tungt, mångsidigt, ansvarsfullt och internationellt. En del av respondenterna hade en romantiserad eller till en del romantiserad bild av sjömansyrket. Av de respondenter, som var av den meningen att de inverkats av familj, släkt

eller vänner, hade inverkats av familj, släkt eller vänner med sjömansbakgrund. Ungefär en tiondedel av respondenterna hade inte direkt inverkats av familj, släkt eller vänner, men de hade fått stöd och uppmuntran i sitt val av utbildning.

De klart största orsakerna till varför respondenterna valt sjöfartsutbildningen var att sjöfartsbranschen är en mycket intressant bransch och deras intresse till att vara ute på sjön. Andra orsaker till valet av utbildning är bland annat bra arbetsutsikter, lönen och nivån på utbildningen. Största delen av respondenterna ansåg att de inte inverkats av sin familj, sina släktingar eller sina vänner när de valt sin utbildning.

Respondenterna hade till största delen fått sin information om sjömansyrket och sjöfartsutbildningen från internet och från familj, släkt och vänner med sjömansbakgrund. Andra källor av information var studiehandledaren, militärtjänsten i antingen flottan eller som båtförare samt olika medier (TV, radio, tidningar och böcker). Respondenterna var av den meningen att bäst lämpande källor för information om sjömansyrket och sjöfartsutbildningen var internet, från sjömän eller lärare och studerande vid läroanstalterna. Majoriteten av respondenterna kände inte till Seaventures.fi-webbportalen.

Till stor del var respondenterna ense om att arbetsutsikterna är goda eller mycket goda efter slutförd sjökaptensexamen. Respondenternas uppskattningar om när de får sitt första kaptensjobb varierade från 6 år till 20 år. Medianen för respondenternas uppskattningar var 10 år. Över hälften av respondenterna uppskattade att de får sitt första kaptensjobb inom 10 år från att de inlett sina studier.

En klar majoritet av respondenterna ansåg att de kommer att jobba till sjöss ännu om 15 år. Dryga tre fjärdedelar av respondenterna var av den meningen att de högst sannolikt eller ganska sannolikt om 20 år kommer att arbetare som högre däcksofficere. Över hälften av respondenterna ämnade arbeta till sjöss om 20 år. Omkring en tredjedel av respondenterna var osäkra om de kommer arbeta till sjöss eller i land om 20 år. Respondenterna föredrog att om 20 år arbete på ett utländskt fartyg istället för ett finskt fartyg.

En ny studerande som inlett sina sjökaptensstudier hösten 2011 är generellt sett en finsk man omkring 18 till 24 år från sydvästra eller södra Finland. Han har studentexamen som grundutbildning. Hans föräldrar är med största sannolikhet högt skolade

och hans modersmål är med största sannolikhet finska. Den nya studeranden har med femtioprocentssannolikhet sjömän i släkten. Han har fått sin information om sjömansyrket och sjöfartsutbildningen från internet eller från familj, släkt eller vänner med sjömansbakgrund. Den nya studerande uppskattar att han inom tio år från att ha inlett sina studier får sitt första kaptensjobb. Om 20 år arbetar han, enligt egen utsaga, sannolikt ännu till sjöss som högre däcksofficer på ett utländskt fartyg.

5 Avslutning

Detta examensarbete behandlar nya sjöfartstuderandes sociala bakgrund, deras uppfattningar och varifrån de fått information om sjömansyrket, vilka faktorer inverkat på deras val av utbildning och hurdana framtidsplaner de har. Relativt få studier har gjorts i Finland om sjöfarts studerande och deras kunskap och syn på yrket. Som undersökningsmetod valde jag att kombinera flervalsfrågor och öppna frågor, dels för att göra en statistiks jämförelse och dels för att få mer omfattande svar om respondenternas val och uppfattningar.

Utgående från resultaten från denna undersökning går det inte att göra generella utslutande gällande finska sjöfarts studerande. Slutsatserna i denna undersökning gäller endast för den grupp studerande som inledde sina sjökaptensstudier hösten 2011.

Målsättningen i denna undersökning var att få fram de nya studerandenas sociala bakgrund, deras uppfattning av sjömansyrket, vilka faktorer inverkat deras val att studera till sjökaptens, varifrån de fått och varifrån de anser att det är bäst att få information om sjömansyrket. Med social bakgrund menar jag studerandens ålder, kön, hemkommun, grundutbildning, föräldrarnas utbildning och har de sjömän i sin släkt.

De nya studerandena skilde sig inte avsevärt från de finska yrkeshögskolestuderandena vad det kommer sig till ålder, könsfördelning och föräldrars utbildning. Sjökaptenstuderandenas grundutbildning skiljde sig något från de finska yrkeshögskolestuderandenas, men det förklara sig till en del genom att studerande med vaktstyrmans utbildning från andra stadiet avgränsats ur denna undersökning.

Majoriteten av de nya sjökaptensstuderandena var hemma från sydvästra eller södra Finland. Detta är områden som rekryteringsinsatserna borde koncentreras till. Respondenterna ansåg att yrkesmänniskor, som sjömän, lärare och studerande, borde

användas mera i rekryteringssammanhang, samt vid spridandet av realistiks information om sjöfartsbranschen. Internet var dock en mycket använd informationskälla bland de nya studerandena och internet har den fördelen att den inte är geografiskt begränsat, utan vem som helst var som helst kan nå informationen. Respondenterna önskade mera relevant information om sjöfartsbranschen på internet. Av någon orsak känner inte de nya studerande till Seaventures.fi-webbportalen. Av de få som kände till den, hade en respondent ett bra formulerat förbättringsförslag. Tydligt är att seaventures.fi-webbportalen borde marknadsföras mera bland potentiella nya sjöfartsstuderande. Även sjöfartsläroanstalternas webbsidor kunde innehålla mera information om sjömansyrket och arbetsbilden ombord fartygen.

Även om största delen av respondenterna var av den meningen att familj, släkt och vänner inte inverkat på deras val av utbildningen, fick jag vid genomgången av respondenternas svar att det på det allmänna planet undermedvetet inverkat på deras val av utbildning, men på grund av frågeställningarna i enkäten går det inte att vetenskapligt fastställa att det faktiskt skulle vara så. Nästan hälften av respondenterna hade sjömän i släkten och flera av dessa hade inverkats av sina släktingar med sjöfartsbakgrund. Andra faktorer, som inverkade på respondenternas val av utbildningen var att sjöfarten är en intressant bransch, respondenternas intresse för havet, bra arbetsutsikter, lönen, med mera. En del av respondenterna hade även inverkats av romantiska uppfattningar associerade till sjömansyrket.

Till stor del var respondenterna ense om att arbetsutsikterna efter utexaminationen är goda eller mycket goda. Generellt sett har respondenterna sina mål i att arbeta till sjöss i högre däcksofficers positioner. Detta verkar vara motstridigt mot antagandet att en tredjedel av sjöfartsstuderande har som målsättning att arbeta i land i framtiden. Utgående från undersökningen går det inte att entydigt säga om respondenterna kommer i framtiden att söka sig till finska eller utländska fartyg. För att få ett klarare resultat om respondenternas preferenser borde uppställningen av frågorna varit en aning annorlunda eller svarsskalan varit en annan.

Respondenternas uppskattningar om när de får sitt första kaptensjobb varierade från 6 år till 20 år. Dock uppskattade en oroväckande stor andel att de får sitt första kaptensjobb inom 10 år från att de inlett sina studier. Jag är av den meningen att det tyder på att flera av dem antar att de vid examination tror att sjökaptensexamen inne-

bär sjökaptensbehörighet. Detta går dock inte entydigt att vetenskapligt bevisa utgående från undersökningen. Skillnaden i sjökaptensexamen och sjökaptensbehörighet är något som kunde tas tydligare fram i rekryteringsskedet av nya studerande. Omedvetenheten om skillnaden mellan sjökaptensexamen och sjökaptensbehörighet kan vara en av orsakerna till att sjöfartsstuderande avbryter sina studier. Det är något som i framtiden kunde forskas i.

Undersökningen i detta examensarbete var mycket bred, men enligt min mening uppnådde jag de målsättningar jag haft för detta arbete. Dock kunde undersökningen ha varit snäppet snävare och därigenom mer koncentrerat på vissa frågeställningar. Den vägen skulle jag säkerligen ha fått mera djupgående information om respondenterna. För motsvarande framtida undersökningar kan det vara en bra idé att dela upp frågeställningarna från denna undersökning till flera olika undersökningar som koncentrerar sig djupare på de enskilda frågeställningarna.

Tankegången är att denna undersökning görs om varje höst åt de nya studerande som inleder sina studier på sjökaptensutbildningen. Efter ett antal år går det att göra en undersökning där mer utgående antagande om studerandena går att göra på basis av den insamlade data. Även uppföljnings undersökningar om de respondenter som svarat på denna enkät går att göra i framtiden. I dessa uppföljnings undersökningar går det sedan att se om respondenternas uppfattningar och framtidsplaner förändrats och om någon avbrutit sina studier och möjliga orsaker till det. Andra förslag på fortsatta forskning kring ämnet är hurdan är sjöfartsbranschens och sjöfartsutbildning bild och anseende bland nya sjöfartsstuderande och de som söker till sjöfartsutbildningen. Där till kunde det inkluderas i denna undersökningens enkät, när den görs om en fråga om respondenten gått sjölinjen i Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukio (TSYK). Första gruppen studenter examineras i vår från TSYK och det skulle vara mycket intressant att reda ut hur många av dessa studenter söker sig till sjöfartsutbildning. Jag har stora förhoppningar om att denna undersökning kommer i framtiden att ligga som grund för flera fortsatta undersökningar om sjöfartsstuderande.

Källförteckning

- Anttila, R., & Salmenhaara, T. (2011). *Nu läget i sjöfartsutbildningen och utvecklingsbehoven (Merenkulkualan koulutuksen tila ja kehittämistarpeet)*. Utbildningsstyrelsens utredningar 2011:5.
- Helminen, R., & Aaltonen, T. (2004). *Yläasteen opinto-ohjaajien, työvoimatoimistojen koulutusneuvojen ja 9-luokkalaisten käsitykset ja tiedontarpeet merenkulkualan ammattiteistä*. u.o.: Turun Yliopisto Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus.
- Högskolan på Åland. (u.å.). *Utbildningsprogrammet för sjöfart, 270 sp.*
<http://www.ha.ax/text.con?iPage=451&m=982> (hämtat 14.3.2012)
- Joki, N. (den 14 9 2011). Nykypäivän merimiehillä on vanhanajan arvot.
http://yle.fi/alueet/kymenlaakso/2011/09/nykypaivan_merimiehilla_on_vanhanajan_arvoja_2870330.html (hämtat 14.3.2012)
- Kauppi, T., Suotmaa, J., & Haikka, S. (2005). *Merenkulualan imagon ja opiskelijarekrytoinin kehittäminen-hankkeen vaikuttavuuden arviointi ja ammatinvalinnassa ohjaavien tulevaisuuden tietotarpeet 2005*. u.o.: Turun Yliopisto Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus.
- Kymeenlaakson ammattikorkeakoulu. (u.å.). *Merikapteeni / Merenkulku / KyAMK*.
<http://www.kyamk.fi/Koulutus/AMK-tutkinnot/AMK,%20nuoret/Tekniikan%20ja%20liikenteen%20ala/Merenkulku,%20merikapteeni/> (hämtat 14.3.2012)
- Körner, S., & Wahlgren, L. (2002). *Pratiskt statistik*. Lund: Studentlitteratur.
- Pietikäinen, M. (1994). Euroopan linjaliikenteen viime vuosikymmet. Ingår i E. Riimala, *Navis Fennica Suomen merenkulun historia osa 2 Höyryveneistä uiviin loistohotelleihin* (sidorna 203–214). Borgå: WSOY.
- Riimala, E. (1995). Meren maailma ja merenkulkija. Ingår i E. Riimala, *Navis Fennica Suomen merenkulun historia osa 4 Meren aalloilla ja sisävesillä* (sidorna 10–16). Borgå: WSOY.
- Rossi, L. (1994). *Koulun kautta merille*. Vanda: Tummavuoren kirjapaino Oy.
- Saarenmaa, K., Saari, K., & Virtanen, V. (2010). *Opiskelijatutkimus 2010 Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo ja opiskelu*. Universitetstryckeriet.
- Satakunnan Ammattikorkeakoulu. (u.å.). *SAMK - Merenkulku*.
http://www.samk.fi/hakijat/amk-tutkinnot_nuoret/merenkulku (hämtat 14.3.2012)
- Sipilä, P., & Wirrankoski, R. A. (1994). Uudenlaisia lastialuksia. Ingår i E. Riimala, *Navis Fennica Suomen merenkulun historia osa 2 Höyryveneistä uiviin loistohotelleihin* (sidorna 313–326). Borgå: WSOY.

- Statistikcentralen. (den 16 3 2012). *Befolkningsstruktur 2011*.
http://www.stat.fi/til/vaerak/2011/vaerak_2011_2012-03-16_tie_001_sv.html (hämtat 9.4.2012)
- Statsrådets förordning om fartygs bemanning och fartygspersonalens behörighet
29.12.2009/1797 www.finlex.fi (hämtat 4.4.2012)
- Suomen Varustamot ry. (u.å.). *Koulutuspoliittinen ohjelma*. Suomen Varustamot ry:
<http://www.shipowners.fi/fi/koulutus/koulutuspoliittinen+ohjelma/> (hämtat 19.3.2012)
- Sylvänne, T. (3 2011). Kaikenlaisia skönäreitä. *Vapaavahti Frivakt*, sidorna 38–39.
- Tuominen, Sasu (2011) *Imagon ja maineen vaikutus potentiaalisten opiskelijoiden yliopistoon hakeutumisaikomukseen* Doktorsavhandling i Yhteiskuntatieteiden ja kauppätieteiden tiedekunta, no 26. Itä-Suomen yliopisto.
- Vartianen, H. (1995). Työpaikkana laiva. Ingår i E. Riimala, *Navis Fennica Suomen merenkulun historia osa 4 Meren aalloilla ja sisävesillä* (sidorna 24–36). Borgå: WSOY.
- Yrkeshögskolan Novia. (u.å.). *Sjöfart*. <http://www.novia.fi/sjofart/> (hämtat 14.3.2012)
- Åbo Navigationsinstitut. (1997). *Navigationsinstitutet vid Åbo svenska sjöfartsläroanstalt läsåret 1996–1997*. u.o.

Enkäten

Information om enkäten

Vi gör vårt examensarbete om kaptenlinjens studerandes bakgrund och deras uppfattning om sjömansyrket. Vi ber Er svara på följande frågor utförligt och ärligt, det finns inga fel svar. Vi garanterar att varje svarsblankett behandlas anonymt och denna enkät binder Er inte på något sätt. Vi samlar in Era namn och kontaktuppgifter endast för möjliga fortsatta undersökningar.

Tietoa kyselykaavakkeesta

Teemme parhaillaan opinnäytetyötä merikapteeni opiskelijoiden opiskelijaprofilista sekä heidän aiemmasta tietämyksestä merenkulku-urasta. Vastaathan seuraaviin kysymyksiin huolellisesti ja rehellisesti, väärää vastauksia ei ole. Takaamme, että jokainen kyselykaavake käsitellään anonymisti, eikä tämä kysely ei velvoita teitä mihinkään. Keräämme nimenne ja yhteystietonne vain mahdollisia seurantatutkimuksia varten.

Information about this

We are currently doing a thesis about the student profile of Maritime Management students and their previous knowledge about the maritime career. Please answer these following questions thoroughly and honestly, there are no wrong answers. We assure every questionnaire is handled anonymously and you are not obligated by it in any way. We collect your name and contact information solely for the purpose of possible further studies.

Namn/Nimi/Name: _____

Studerandenummer/Opiskelijanumero/Student number: _____

Telefonnummer/Puhelinnumero/Phone number: _____

E-post/Sähköposti/E-mail: _____

Yours sincerely:

_____
Bernt Lindell

_____
Nico Soukka

12. Var fick du information om sjömansyrket?

---

13. Var tycker du det vore bäst att få information om sjömansyrket?

---

14. Anser du att du fått tillräckligt med information om sjömansyrket?

---

15. Utvärdera dina arbetsutsikter efter din examen.

Mycket dåliga

Medelmåttig

Mycket goda

1

2

3

4

5

16. Vad tror du att du kommer att jobba med om 15 år?

---

17. Vad fick dig att söka till sjöfartsutbildningen?

---

18. Vad förväntar du dig av sjöfartsutbildningen?

---

19. Vilka faktorer inverkade på att du valde sjömansyrket?

---

20. Inverkade din familj, släktingar eller vänner på att du valde sjömansyrket? I så fall på vilket sätt?

---

21. Om 20 år kommer du att arbeta som:

	Högst osannolikt		Vet ej	Högst sannolikt	
Högre däcksofficer	1	2	3	4	5
Lägre däcksofficer	1	2	3	4	5
Däcksmanskap	1	2	3	4	5
I land (inom sjöfartsbranschen)	1	2	3	4	5
I land (generellt)	1	2	3	4	5

22. Om 20 år kommer du att arbeta:

Ombord på ett finskt fartyg	1	2	3	4	5
Ombord på ett utländskt fartyg	1	2	3	4	5
I land	1	2	3	4	5

23. Är du bekant med Seaventures -portalen?

---

24. På vilket sätt skulle du förbättra Seaventures -portalen?

KYSYMYKSET:

1. Ikä _____

2. Sukupuoli _____

3. Kotikunta _____

4. Kansallisuus _____

5. Äidinkieli _____

6. Koulutustausta: Lukio Ammattikoulu

Muu: _____

7. A.Vanhempien ammatti: Isä _____

Äiti _____

B.Vanhempien koulutus:

Isä: peruskoulu toinen aste korkeakoulu tai ylempi

Äiti: peruskoulu toinen aste korkeakoulu tai ylempi

8. Onko teillä merimiehiä suvussanne? Jos on, niin mikä on sukulaissuhteenne?
(Esimerkiksi isoisä, eno, isä, serkku)

_____

9. Kerro lyhyesti, minkälainen mielikuva sinulla on merimiehen ammatista.

_____

_____

_____

10. Oma arviosi tietämyksestäsi merimiehen ammatista

Erittäin huono

Kohtalainen

Erittäin hyvä

1

2

3

4

5

11. Arvioi tästä hetkestä, kuinka monta vuotta kuluu ennekuin vastaanotat ensimmäisen kapteenin työsi.

_____

12. Mistä sait tietoa merimiehen ammatista?

---

13. Mistä uskot löytäväsi parhaiten tietoa merimiehen ammatista?

---

14. Uskotko saaneesi tarpeeksi tietoa merimiehen ammatista?

---

15. Arvioi työllistymismahdollisuutesi valmistumisen jälkeen.

Erittäin huono

Kohtalainen

Erittäin hyvä

1

2

3

4

5

16. Missä uskot työskenteleväsi 15 vuoden päästä?

---

17. Miksi hait merenkulkualan koulutukseen?

---

18. Mitä odotat merenkulkualan koulutukselta?

---

19. Mitkä seikat vaikuttivat merimies ammatin valintaasi?

---

20. Vaikuttivatko vanhempasi tai ystäväsi valintaasi merille lähdöstä? Jos kyllä, niin miten?

---

21. 20 vuoden kuluttua työskentelen:

	Tuskin	En osaa sanoa			Varmasti
Ylemmässä päällystössä	1	2	3	4	5
Alemmassa päällystössä	1	2	3	4	5
Kansimiehistössä	1	2	3	4	5
Maissa (Merenkulkualan piirissä)	1	2	3	4	5
Maissa (yleisesti)	1	2	3	4	5

22. 20 vuoden kuluttua työskentelen:

Suomalaisella aluksella	1	2	3	4	5
Ulkomaisella aluksella	1	2	3	4	5
Maissa	1	2	3	4	5

23. Oletko tutustunut Seaventures -portaaliin?

---

24. Millä tavoin parantaisit Seaventures -portaalia?

QUESTIONS:

1. Age _____

2. Sex _____

3. Home municipality _____

4. Nationality _____

5. Mothertongue _____

6. Ground studies: High school Vocational school

Other: _____

7. A.Parents' profession: Father _____

Mother _____

B.Parents' education:

Father comprehensive school secondary level polytechnic or higher

Mother comprehensive school secondary level polytechnic or higher

8. Have any of your relatives worked as a seaman? If so, what is your kinship? (for example grandfather, uncle, father, cousin)

_____

9. Describe shortly, what kind of image do you have of the seaman's profession.

_____

_____

_____

10. Own evaluation of knowledge about the seaman's profession.

Very Poor

Moderate

Very Good

1

2

3

4

5

11. Estimate from this moment forward, how many years will it take for you to get your first captain's job.

_____

12. Where did you get information about the seaman's profession?

---

13. What do you think is the best place to find information about the seaman's profession?

---

14. Do you think you received enough information about the seaman's profession?

---

15. Evaluate your employment probabilities post-graduation.

Very Poor		Moderate		Very Good
1	2	3	4	5

16. Where do you think you will be working 15 years from now?

---

17. Why did you apply to maritime education?

---

18. What do you expect from the maritime education?

---

19. What factors affected your choice about the seaman's profession?

---

20. Did your family or friends contribute to your interest of going out at sea? If so in which way?

---

21. 20 years from now I will be working as:

	Hardly		Unsure		Definitely
Upper deck officer	1	2	3	4	5
Lower deck officer	1	2	3	4	5
Deck crew	1	2	3	4	5
Ashore (within maritime domain)	1	2	3	4	5
Ashore (generally)	1	2	3	4	5

22. 20 years from now I will be working on:

A finnish ship	1	2	3	4	5
A foreign ship	1	2	3	4	5
Ashore	1	2	3	4	5

23. Are you familiar with the Seaventures portal?

---

24. In which way would you improve the Seaventures portal?
